

Προσωπικά δεδομένα και διαχείρισή τους από διαδικτυακά ενημερωτικά μέσα

Ειρήνη Λοϊζίδου Νικολαΐδου
Επίτροπος Προστασίας Δεδομένων
Προσωπικού Χαρακτήρα

7 Φεβρουαρίου, 2020

Προστασία της Ιδιωτικότητας

Άρθρο 15 του Συντάγματος:

1. Έκαστος έχει το δικαίωμα όπως η ιδιωτική και οικογενειακή αυτού ζωή τυγχάνη σεβασμού.
2. Δεν χωρεί επέμβασις κατά την άσκησιν του δικαιώματος τούτου, ειμή τοιαύτη οία θα ήτο σύμφωνος προς τον νόμον και αναγκαία μόνον προς το συμφέρον της ασφαλείας της Δημοκρατίας ή της συνταγματικής τάξεως ή της δημοσίας ασφαλείας ή της δημοσίας τάξεως ή της δημοσίας υγείας ή των δημοσίων ηθών ή της προστασίας των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των υπό του Συντάγματος ηγγυημένων εις παν πρόσωπον ή προς το συμφέρον της διαφάνειας στη δημόσια ζωή ή για σκοπούς λήψης μέτρων εναντίον της διαφθοράς στη δημόσια ζωή.

Άρθρο 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Άρθρο 7 και Άρθρο 8 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ:

Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν.

Προστασία της Ελευθερίας της Έκφρασης

Άρθρο 19 του Συντάγματος:

1. Έκαστος έχει το δικαίωμα ελευθερίας του λόγου και της καθ' οιονδήποτε τρόπον εκφράσεως.
2. Το δικαίωμα τούτο περιλαμβάνει την ελευθερίαν της γνώμης, της λήψεως και μεταδόσεως πληροφοριών και ιδεών άνευ επεμβάσεως οιασδήποτε δημοσίας αρχής και ανεξαρτήτως συνόρων.
3. Η ενάσκησις των δικαιωμάτων, περί των η πρώτη και δευτέρα παράγραφος του παρόντος άρθρου, δύναται να υποβληθή εις διατυπώσεις, όρους, περιορισμούς ή ποινάς προδιαγεγραμμένους υπό του νόμου και αναγκαίους μόνον προς το συμφέρον της ασφαλείας της Δημοκρατίας ή της συνταγματικής τάξεως ή της δημοσίας ασφαλείας ή της δημοσίας τάξεως ή της δημοσίας υγιείας ή των δημοσίων ηθών ή προς προστασίαν της υπολήψεως ή των δικαιωμάτων άλλων ή προς παρεμπόδισιν της αποκαλύψεως πληροφοριών ληφθεισών εμπιστευτικώς ή προς διατήρησιν του κύρους και της αμεροληψίας της δικαστικής εξουσίας.
4. Η κατάσχεσις εφημερίδων ή άλλων εντύπων δεν επιτρέπεται άνευ εγγράφου αδείας του γενικού εισαγγελέως της Δημοκρατίας, ήτις δεόν να επικυρωθή δι' αποφάσεως αρμοδίου δικαστηρίου εντός εβδομήκοντα δύο ωρών το βραδύτερον, εν περιπτώσει δε μη επικυρώσεως αίρεται η κατάσχεσις.
5. Ουδέν εκ των διαλαμβανομένων εις το παρόν άρθρον εμποδίζει την Δημοκρατίαν ν' απαιτή την έκδοσιν αδείας ή λειτουργίας επιχειρήσεων ραδιοφωνικών ή κινηματογραφικών ή τηλεοράσεως.

Άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Άρθρο 11 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων ΕΕ

Άρθρο 85 του ΓΚΠΔ

Τα κράτη μέλη διά νόμου συμβιβάζουν το δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δυνάμει του παρόντος κανονισμού με το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης και πληροφόρησης, συμπεριλαμβανομένης της επεξεργασίας για δημοσιογραφικούς σκοπούς

Άρθρο 29 του Νόμου 125(Ι)/2019

Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή ειδικών κατηγοριών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα η οποία διενεργείται για δημοσιογραφικούς ή ακαδημαϊκούς σκοπούς ή για σκοπούς καλλιτεχνικής ή λογοτεχνικής έκφρασης είναι νόμιμη, νοουμένου ότι οι σκοποί αυτοί είναι ανάλογοι προς τον επιδιωκόμενο στόχο και σέβονται την ουσία των δικαιωμάτων όπως αυτά καθορίζονται στον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Θεμελιωδών Ελευθεριών (ΕΣΔΑ), η οποία έχει κυρωθεί με τον περί της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως διά την προάσπισιν των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Κυρωτικό) Νόμο, και στο Μέρος ΙΙ του Συντάγματος.

Οι διατάξεις των άρθρων 14 και 15 του Κανονισμού εφαρμόζονται στον βαθμό που δεν επηρεάζουν το δικαίωμα της ελευθερίας της έκφρασης και πληροφόρησης και το δημοσιογραφικό απόρρητο.

Ο Κανονισμός και ο Νόμος εφαρμόζονται σε:

- Δημοσιογραφικά μέσα ενημέρωσης
- Ιστοσελίδες, blogs και μέσα κοινωνικής δικτύωσης μέσω των οποίων διαδίδονται ειδήσεις και προσωπικά δεδομένα
- Πρόσωπα που δεν ασχολούνται κατ' επάγγελμα με τη δημοσιογραφία αλλά διαδίδουν ειδήσεις και προσωπικά δεδομένα μέσω του διαδικτύου

Ηλεκτρονικά vs έντυπα μέσα ενημέρωσης

- Πολύ μεγαλύτερος αριθμός επισκεπτών/ αναγνωστών
- Γρηγορότερη διάδοση
- Αναδημοσίευση από άλλα μέσα
- Ευκολότερος εντοπισμός πληροφοριών σε βάθος χρόνου
- Ότι ανεβαίνει στο διαδίκτυο μένει στο διαδίκτυο

Αποφάσεις Επιτρόπου

Εναντίον Εκδοτικού Οίκου

Η Επίτροπος επέβαλε πρόστιμο €3000 σε Εκδοτικό Οίκο για δημοσίευση σε εφημερίδα, αναφορών σε Απόφαση Πρωτόδικου Δικαστηρίου, στις οποίες φαίνονταν το ονοματεπώνυμο ανήλικου παιδιού και των γονέων του και η φύση της ασθένειάς του, κατά παράβαση της Αρχής της Αναλογικότητας. Ο Εκδοτικός Οίκος εφείσβαλε την Απόφαση της Επιτρόπου, επικαλούμενος ότι, απλά αναδημοσίευσε μέρη της Δικαστικής Απόφασης. Το Ανώτατο έκρινε ότι, παραβιάστηκε η Αρχή της Αναλογικότητας επικυρώνοντας την απόφαση του Επιτρόπου.

Εναντίον διαδικτυακής εφημερίδας

Ηλεκτρονικό μέσο ενημέρωσης δημοσίευσε άρθρο για εταιρεία (οικογένεια) αρχιτεκτόνων που κέρδιζε έργα του δημοσίου. Στο άρθρο δημοσιεύτηκαν τα ονόματα και οι φωτογραφίες τους. Η Επίτροπος επέβαλε χρηματική ποινή €3000 για παράβαση της Αρχής της Αναλογικότητας, για τις φωτογραφίες. Η δημοσίευσή τους, δεν προσέδιδε κάποια πρόσθετη αξία. Εκκρεμεί προσφυγή.

Εναντίον Εκδοτικού Οίκου

Μέσο ενημέρωσης προέβαλε τόσο σε κανάλι όσο και στο διαδίκτυο, το πρόσωπο συγκεκριμένου ατόμου, ενώ ο ίδιος εξέφρασε την επιθυμία να διατηρηθεί η ανωνυμία του, όπως επίσης είχε προβεί σε συγκεκριμένη χειρονομία στο επίμαχο βίντεο που έδειχνε αυτή του την επιθυμία (βάζοντας το χέρι μπροστά από το πρόσωπο). Η Επίτροπος έκρινε ότι υπήρξε παραβίαση του Άρθρου 6(1)(α) του Κανονισμού από μέρος της εταιρείας, που αφορούσε την παράλειψη λήψης συγκατάθεσης.

Μετά από διερεύνηση της καταγγελίας, η Επίτροπος εξέδωσε απόφαση και επέβαλε διοικητικό πρόστιμο ύψους €5.000 προς την εταιρεία.

Εναντίον έντυπης και ηλεκτρονικής εφημερίδας

Μέσο ενημέρωσης δημοσίευσε σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή άρθρο για ταλαιπωρία που υπέστη ηλικιωμένη Τ/Κ στο αεροδρόμιο από τους εκεί αστυνομικούς. Στο άρθρο περιλήφθηκαν ονόματα και φωτογραφίες των αστυνομικών, που έλαβε ο εγγονός της στο κινητό του. Η Επίτροπος επέβαλε χρηματική ποινή ύψους €10.000 τόσο για τα ονόματα όσο και για τις φωτογραφίες. Εκκρεμεί προσφυγή.

Διενέργεια Έρευνας

Μεταξύ 20-31/1/2020, το ΓΤΠ και ο ΚΟΕΔ σε συνεργασία με το Γραφείο μου διενήργησαν έρευνα με σκοπό:

- **Να μετρηθεί το ενδιαφέρον των δημοσιογράφων**
- **Να διερευνηθεί αν γνωρίζουν τις πρόνοιες της νομοθεσίας**
- **Να προβληματιστούν για την στάθμιση δικαιωμάτων**
- **Να εξαχθούν συμπεράσματα για τομείς που χρήζουν βελτίωσης**

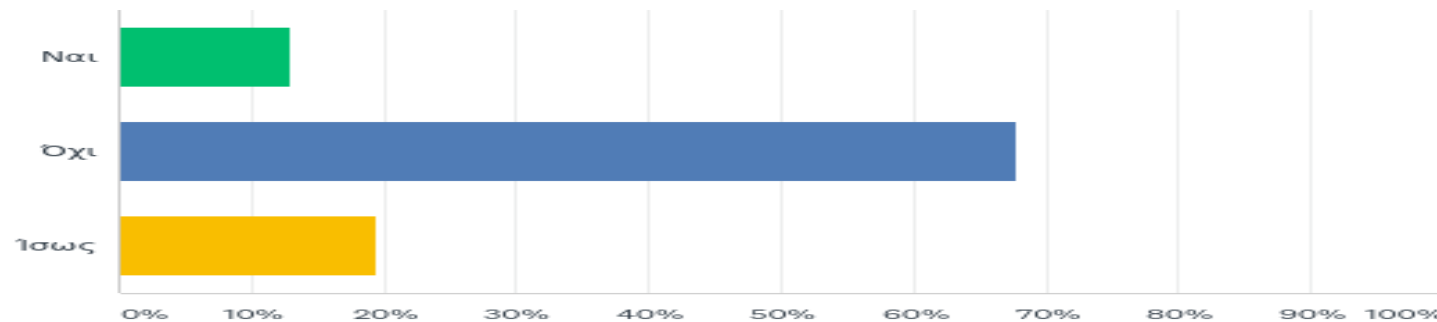
Μεθοδολογία Έρευνας

Η έρευνα διενεργήθηκε από τις 20-31/1/2020. Το ΓΤΠ και ο ΚΟΕΔ απέστειλαν ηλεκτρονικό μήνυμα σε όλα τα διαδικτυακά μέσα ενημέρωσης και ενδιαφερόμενοι δημοσιογράφοι κλήθηκαν να απαντήσουν ανώνυμα, ερωτηματολόγιο μέσω του εργαλείου survey monkey. Το ερωτηματολόγιο είχε 9 ερωτήσεις και ένα κενό πεδίο για σχόλια, εισηγήσεις και ερωτήσεις.

Λήφθηκαν σύνολο 31 απαντήσεις και 5 σχόλια

Q1: Σε ένα υποθετικό σενάριο, αν βρίσκεται σε εξέλιξη μια υπόθεση ομηρίας ατόμων και τα ΜΜΕ καλύπτουν το γεγονός αυτό, πιστεύετε ότι δικαιολογείται να δημοσιευθούν τα ονόματα των δραστήων;

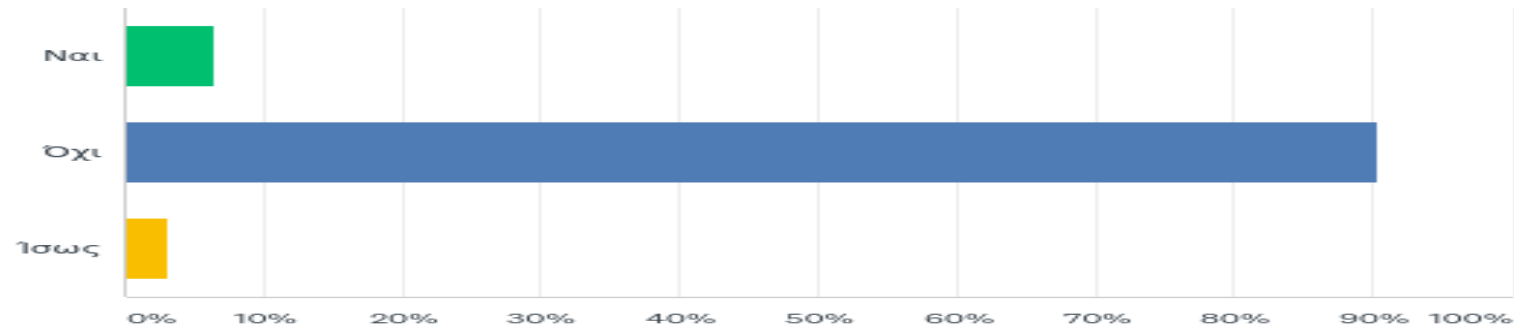
- Answered: 31 Skipped: 0

ANSWER CHOICES	RESPONSES
Ναι	12.90% 4
Όχι	67.74% 21
Ίσως	19.35% 6
TOTAL	31

Q2: Σε συνέχεια του πιο πάνω υποθετικού σεναρίου, πιστεύετε ότι δικαιολογείται να δημοσιευθούν τα ονόματα των ατόμων που βρίσκονται υπό ομηρία στην περίπτωση που πρόκειται για απλούς πολίτες;

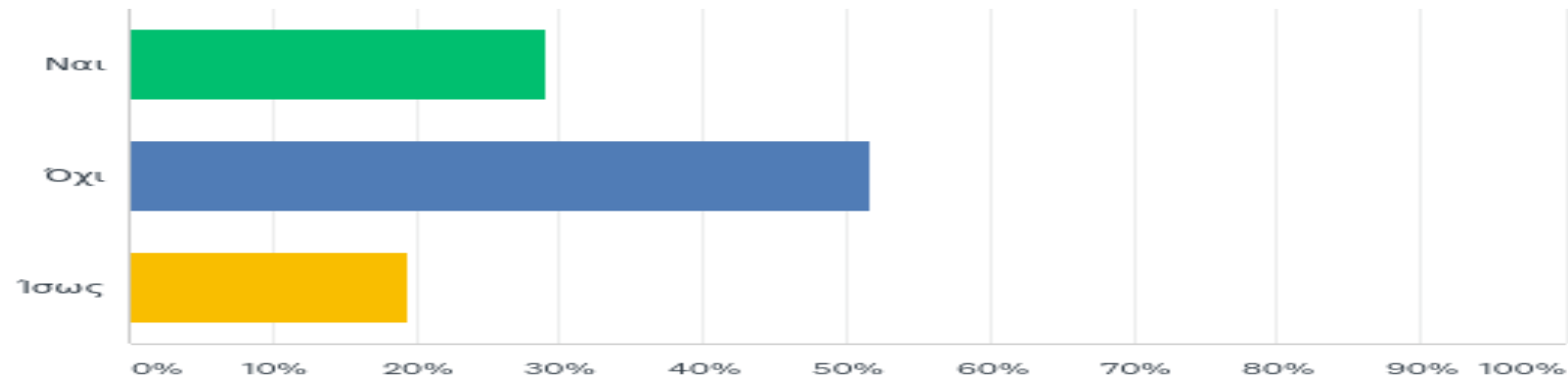
- Answered: 31 Skipped: 0

ANSWER CHOICES	RESPONSES
Ναι	6.45% 2
Όχι	90.32% 28
Ίσως	3.23% 1
TOTAL	31

Q3: Θα άλλαζε κάτι σε περίπτωση που τα άτομα τα οποία βρίσκονται υπό ομηρία, είναι γνωστά μέλη της κοινωνίας, π.χ. επιχειρηματίες, καλλιτέχνες, ακαδημαϊκοί, πολιτικά πρόσωπα, κλπ;

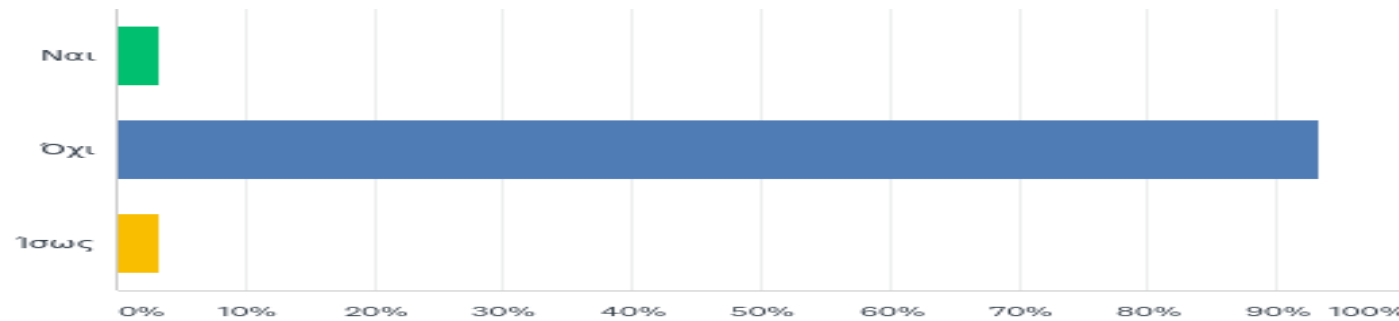
- Answered: 31 Skipped: 0

ANSWER CHOICES	RESPONSES
Ναι	29.03% 9
Όχι	51.61% 16
Ίσως	19.35% 6
TOTAL	31

Q4: Νεαρό άτομο συλλαμβάνεται έχοντας στην κατοχή του μικρή ποσότητα ναρκωτικών. Δικαιολογείται η δημοσίευση του ονόματος του;

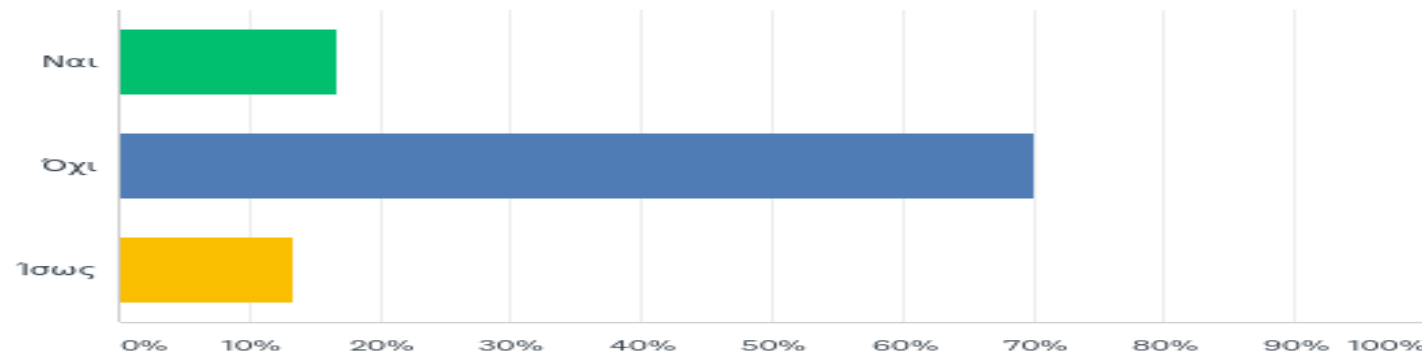
- Answered: 30 Skipped: 1

ANSWER CHOICES	RESPONSES	
Ναι	3.33%	1
Όχι	93.33%	28
Ίσως	3.33%	1
TOTAL		30

Q5: Νεαρό άτομο συλλαμβάνεται για πολλοστή φορά έχοντας στην κατοχή του τώρα μια αρκετά μεγάλη ποσότητα ναρκωτικών. Δικαιολογείται η δημοσίευση του ονόματος του;

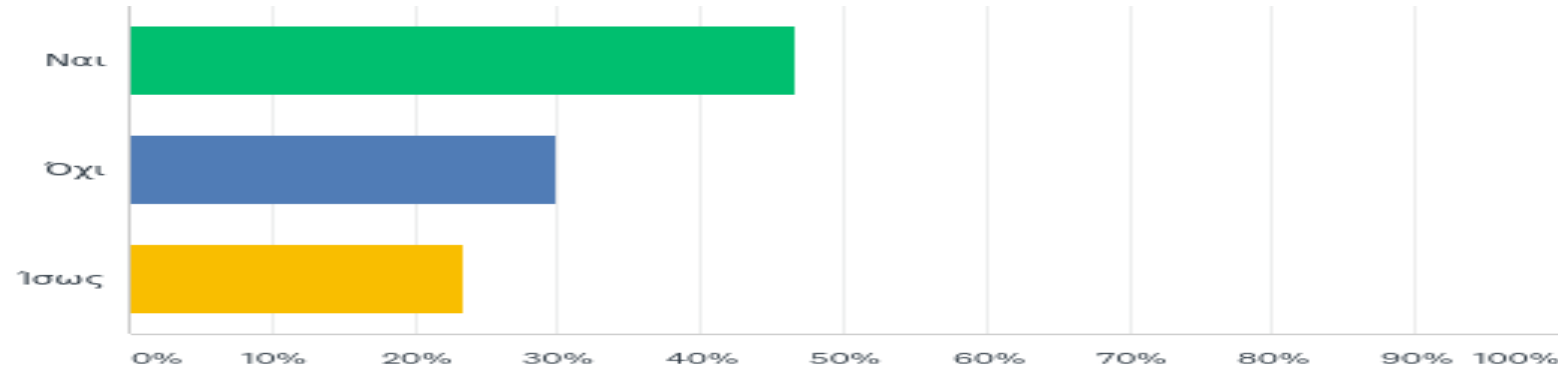
• Answered: 30 Skipped: 1

ANSWER CHOICES	RESPONSES	
Ναι	16.67%	5
Όχι	70.00%	21
Ίσως	13.33%	4
TOTAL		30

Q6: Γνωστό πρόσωπο στην κοινωνία, συλλαμβάνεται για υπόθεση υπεξαίρεσης χρημάτων. Δικαιολογείται η δημοσίευση του ονόματος του;

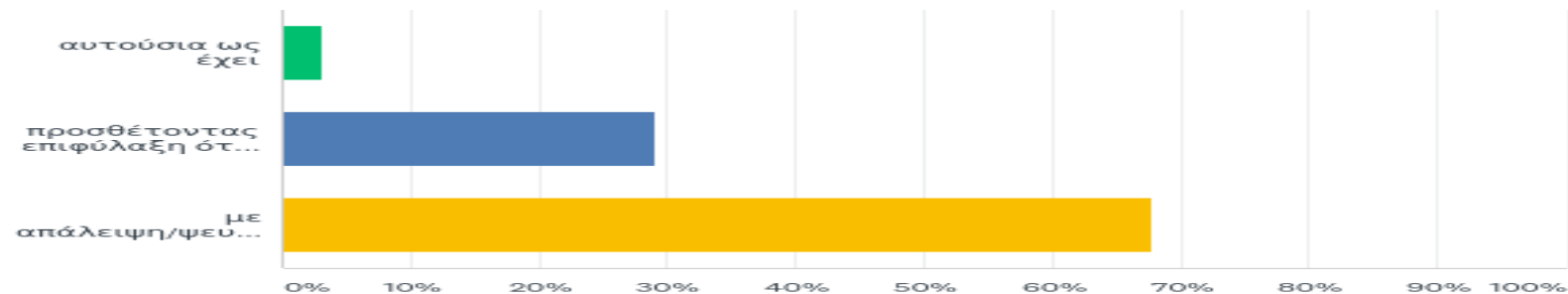
- Answered: 30 Skipped: 1

ANSWER CHOICES	RESPONSES	
Ναι	46.67%	14
Όχι	30.00%	9
Ίσως	23.33%	7
TOTAL		30

Q7: Αναδημοσιεύετε ως δημοσιογράφος μία είδηση, πηγή της οποίας είναι άλλο μέσο ενημέρωσης / διαδικτυακή σελίδα πληροφόρησης / μέσο κοινωνικής δικτύωσης. Στην είδηση αυτή εμπεριέχονται προσωπικά δεδομένα κάποιων ατόμων. Πώς θα δημοσιεύατε την είδηση αυτή:

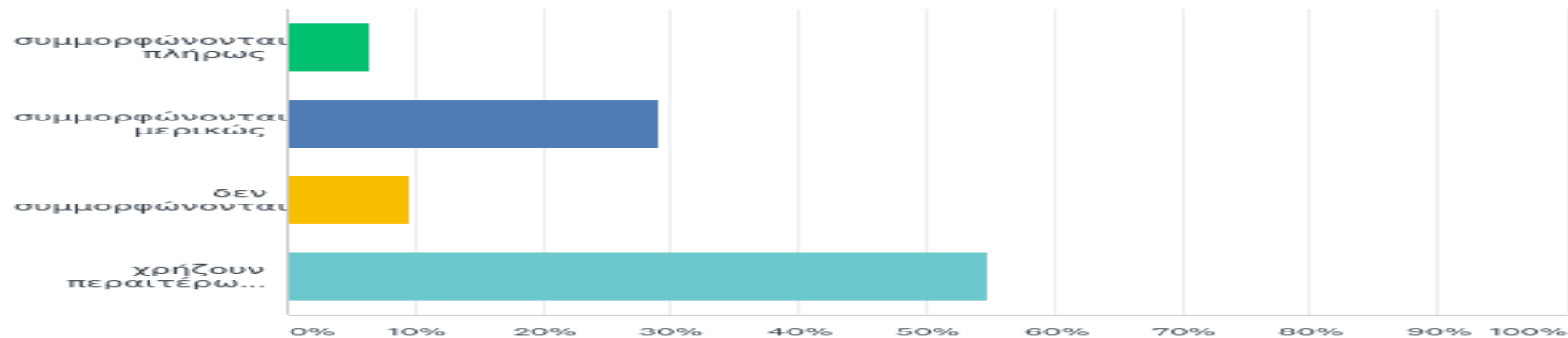
- Answered: 31 Skipped: 0

ANSWER CHOICES	RESPONSES
αυτούσια ως έχει	3.23% 1
προσθέτοντας επιφύλαξη ότι πρόκειται για αναδημοσίευση από άλλη πηγή	29.03% 9
με απάλειψη/ψευδωνυμοποίηση των προσωπικών δεδομένων που εμπεριέχονται σ' αυτή	67.74% 21
TOTAL	31

Q8: Πιστεύετε ότι τα διαδικτυακά μέσα ενημέρωσης συμμορφώνονται με τις πρόνοιες του Γενικού Κανονισμού για την Προστασία Δεδομένων (GDPR) 2016/679;

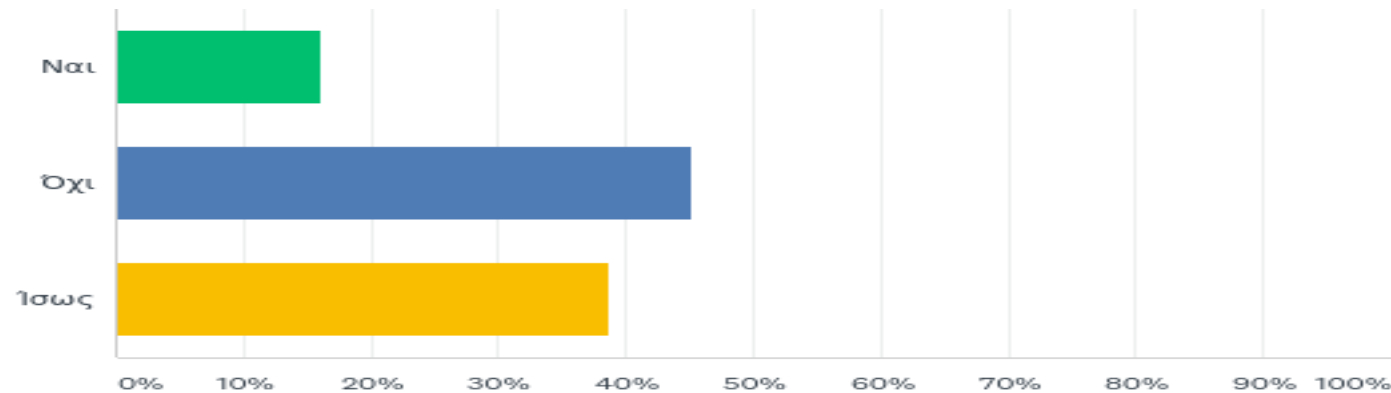
- Answered: 31 Skipped: 0

ANSWER CHOICES	RESPONSES
συμμορφώνονται πλήρως	6.45% 2
συμμορφώνονται μερικώς	29.03% 9
δεν συμμορφώνονται	9.68% 3
χρηζουν περαιτέρω εκπαίδευσης	54.84% 17
TOTAL	31

Q9: Θεωρείτε ότι ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων (GDPR) 2016/679 περιορίζει το δικαίωμα στην ελευθερία της έκφρασης;

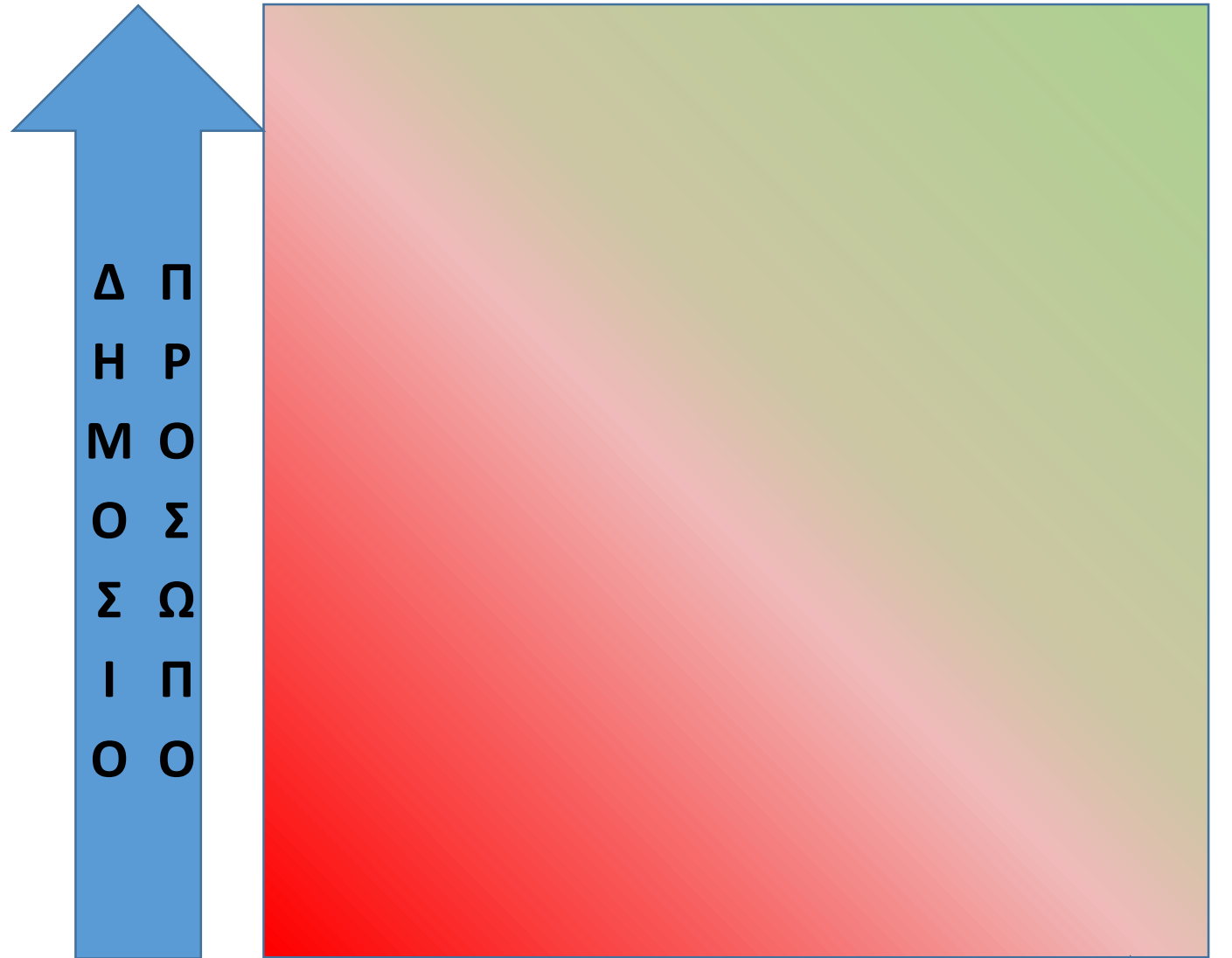
- Answered: 31 Skipped: 0

ANSWER CHOICES	RESPONSES	
Ναι	16.13%	5
Όχι	45.16%	14
Ίσως	38.71%	12
TOTAL		31

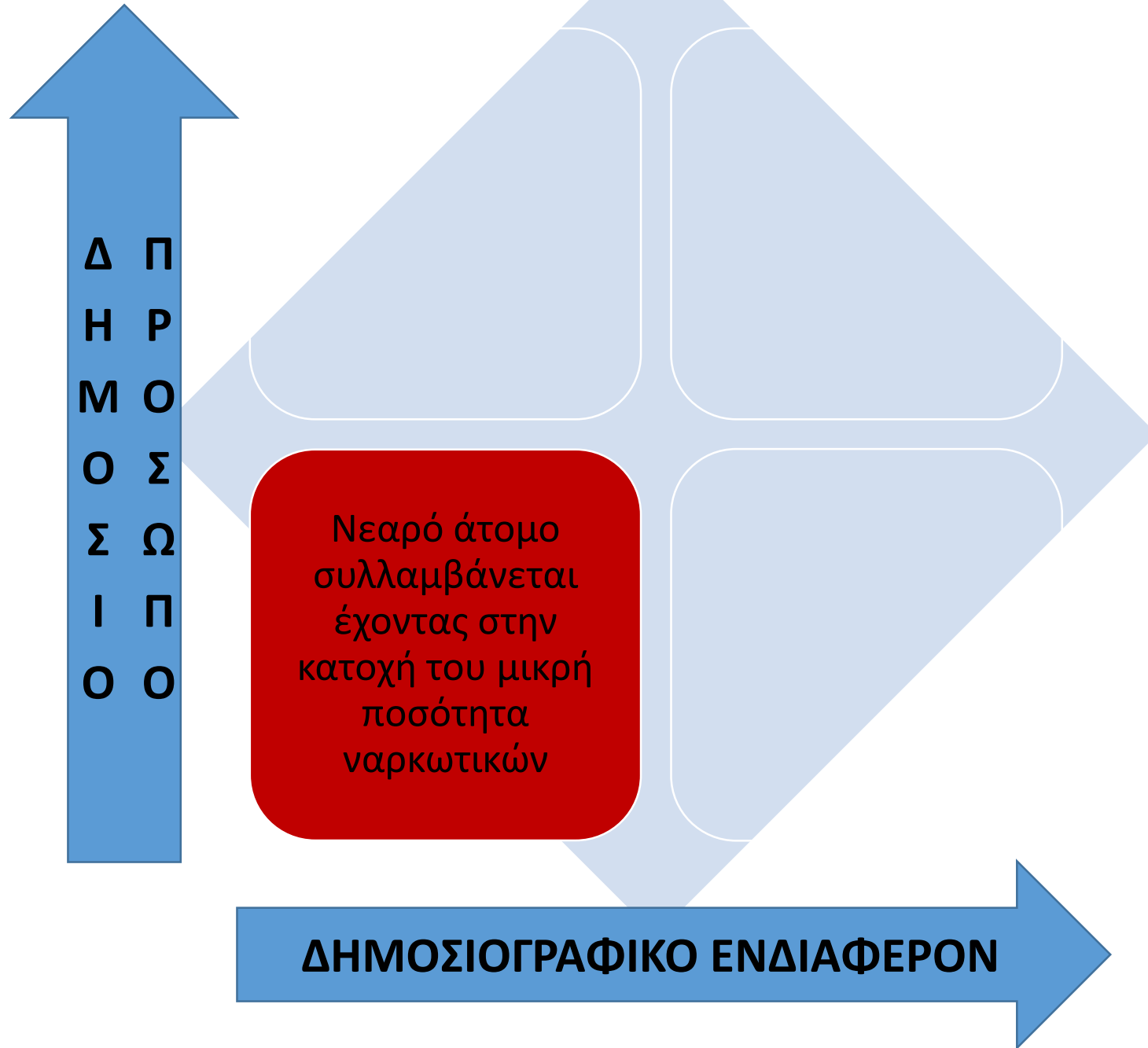
Q10: Σχόλια, Εισηγήσεις και Ερωτήσεις

- Χρειάζεται περισσότερη ενημέρωση των δημοσιογράφων και συχνά workshops.
- Δημοσιοποίηση στοιχείων δικαιολογείται εφόσον πρόκειται για ζητήματα δημοσίου συμφέροντος. Για παράδειγμα, στην υπεξαίρεση, ασχέτως αν το άτομο είναι γνωστό ή όχι, αν πρόκειται για διασπάθιση δημόσιου χρήματος, το κοινό έχει το δικαίωμα να γνωρίζει ποιος έκανε κατάχρηση εξουσίας. Για σκοπούς διαφάνειας και όχι διαπόμεψευσης του ατόμου.
- Υπάρχουν περιπτώσεις που ο ΓΚΠΔ χρησιμοποιείται ως «κάλυψη» από κάποιους ώστε να μην δημοσιοποιούνται κάποιες υποθέσεις. Κατά την άποψη μου πιστεύω πως θα πρέπει οι Δημοσιογράφοι στα Ηλεκτρονικά Μέσα Ενημέρωσης να εκπαιδευτούν για τα θέματα προσωπικών δεδομένων ή ευαίσθητων δεδομένων.
- Πρέπει να γίνει κατανοητό ότι πρόσωπα τα οποία είναι Πολιτικά Εκτεθειμένα ή/και Επώνυμα και είναι υπό έρευνα για κάποιο λόγο (π.χ. φοροδιαφυγή), τα ονόματα τους δεν μπορούν να παραμένουν στο περιθώριο.
- Συνεργασίες από τον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα, αλλά και οργανωμένων συνόλων που αφορούν σε εκπαίδευση και ενημέρωση των δημοσιογράφων και λειτουργών τύπου, είναι πολύτιμες.

Δ Π
Η Ρ
Μ Ο
Ο Σ
Σ Ω
Ι Π
Ο Ο

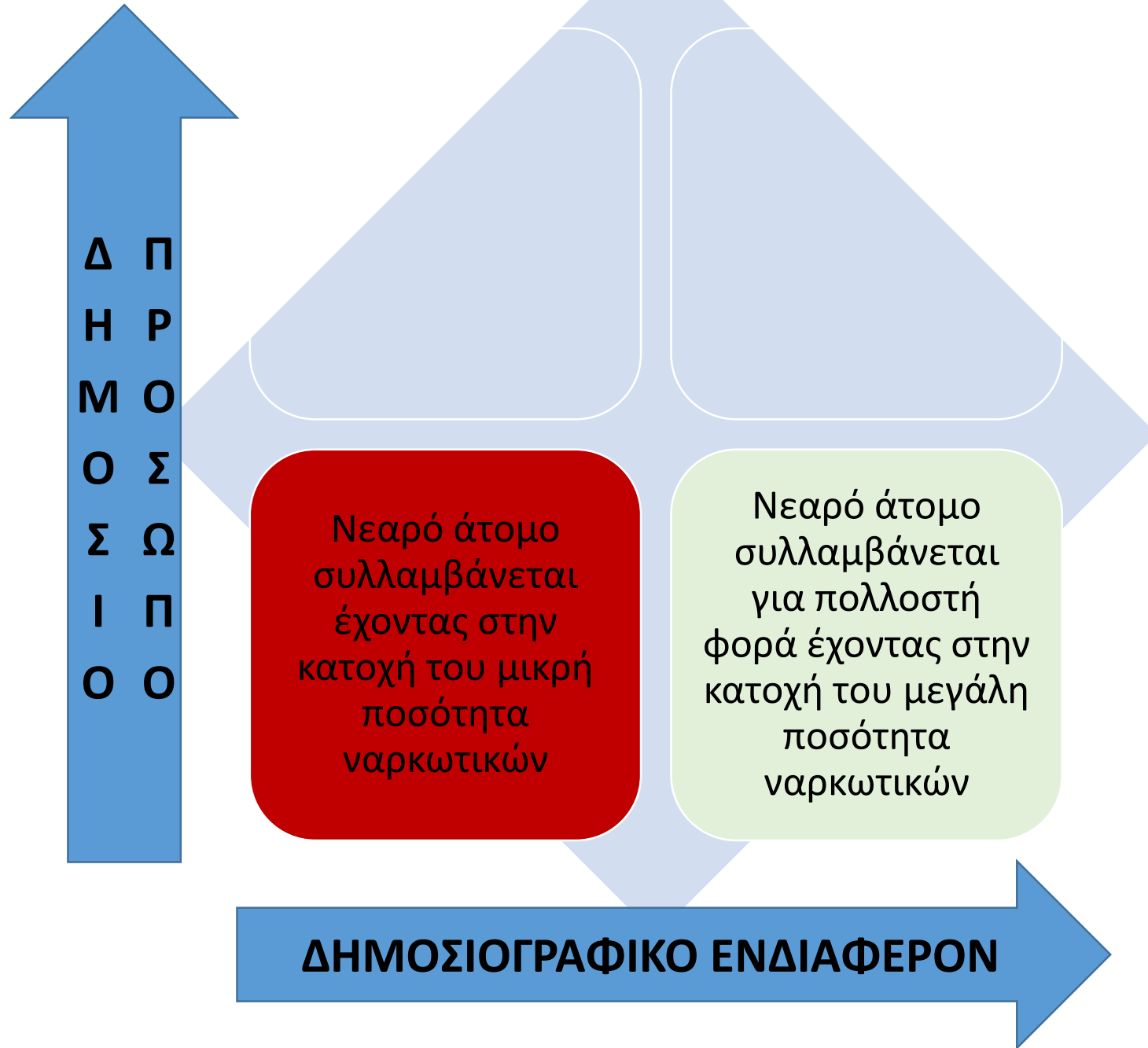
ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ

Δ Π
Η Ρ
Μ Ο
Σ Ο
Σ Ω
Ι Π
Ο Ο

Νεαρό άτομο
συλλαμβάνεται
έχοντας στην
κατοχή του μικρή
ποσότητα
ναρκωτικών

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ

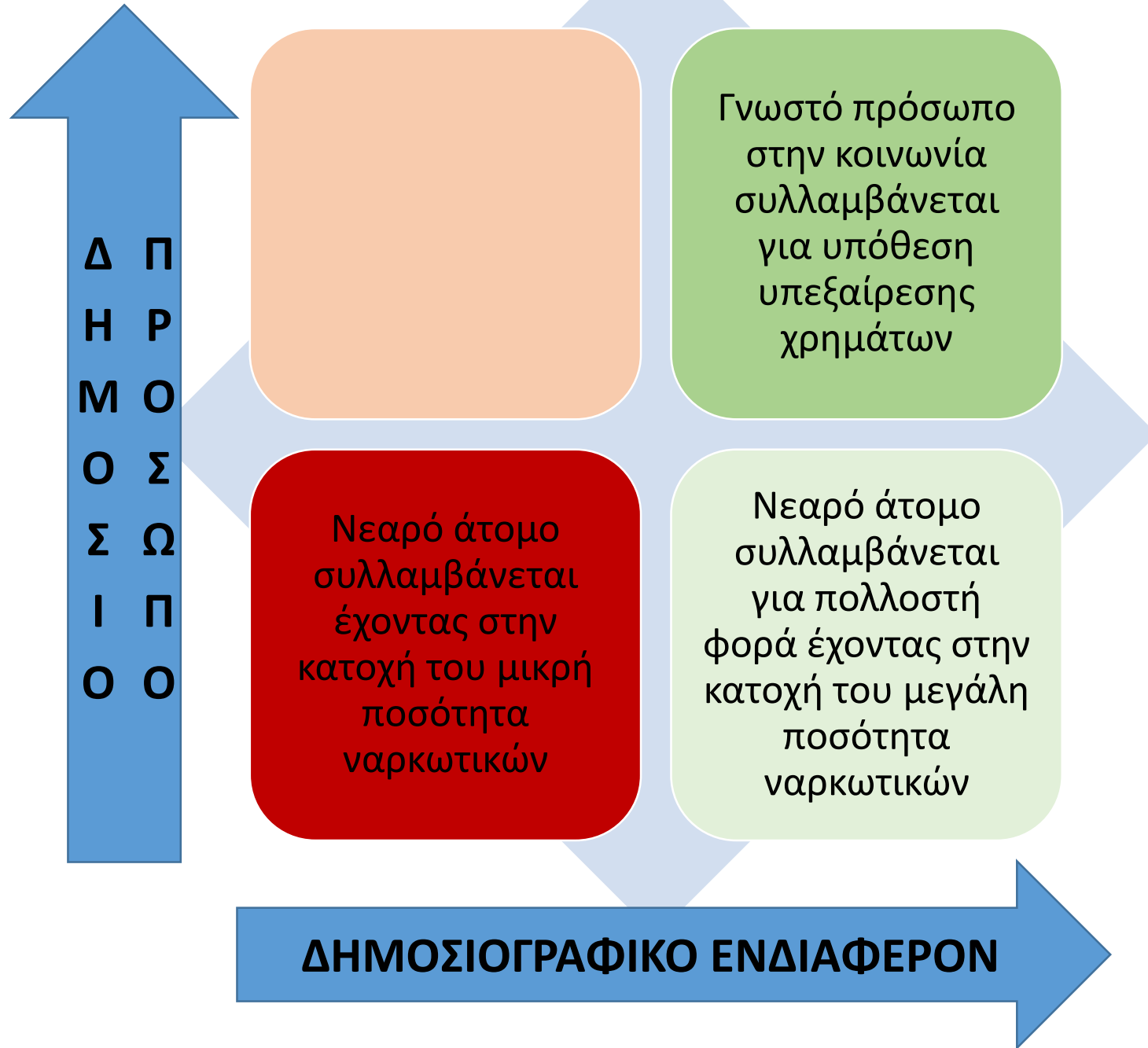

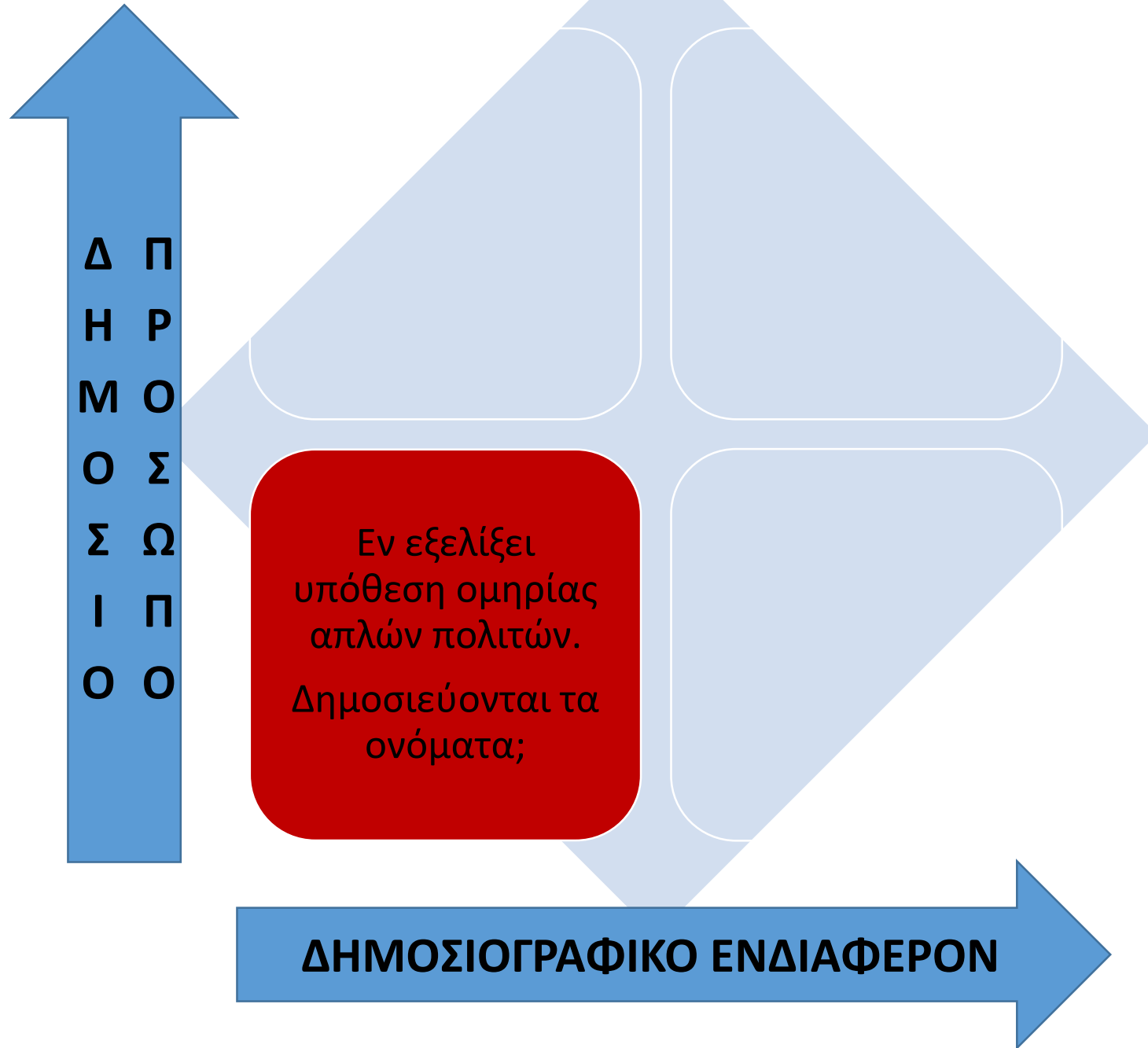
Δ Π
Η Ρ
Μ Ο
Σ Ο
Σ Ω
Ι Π
Ο Ο

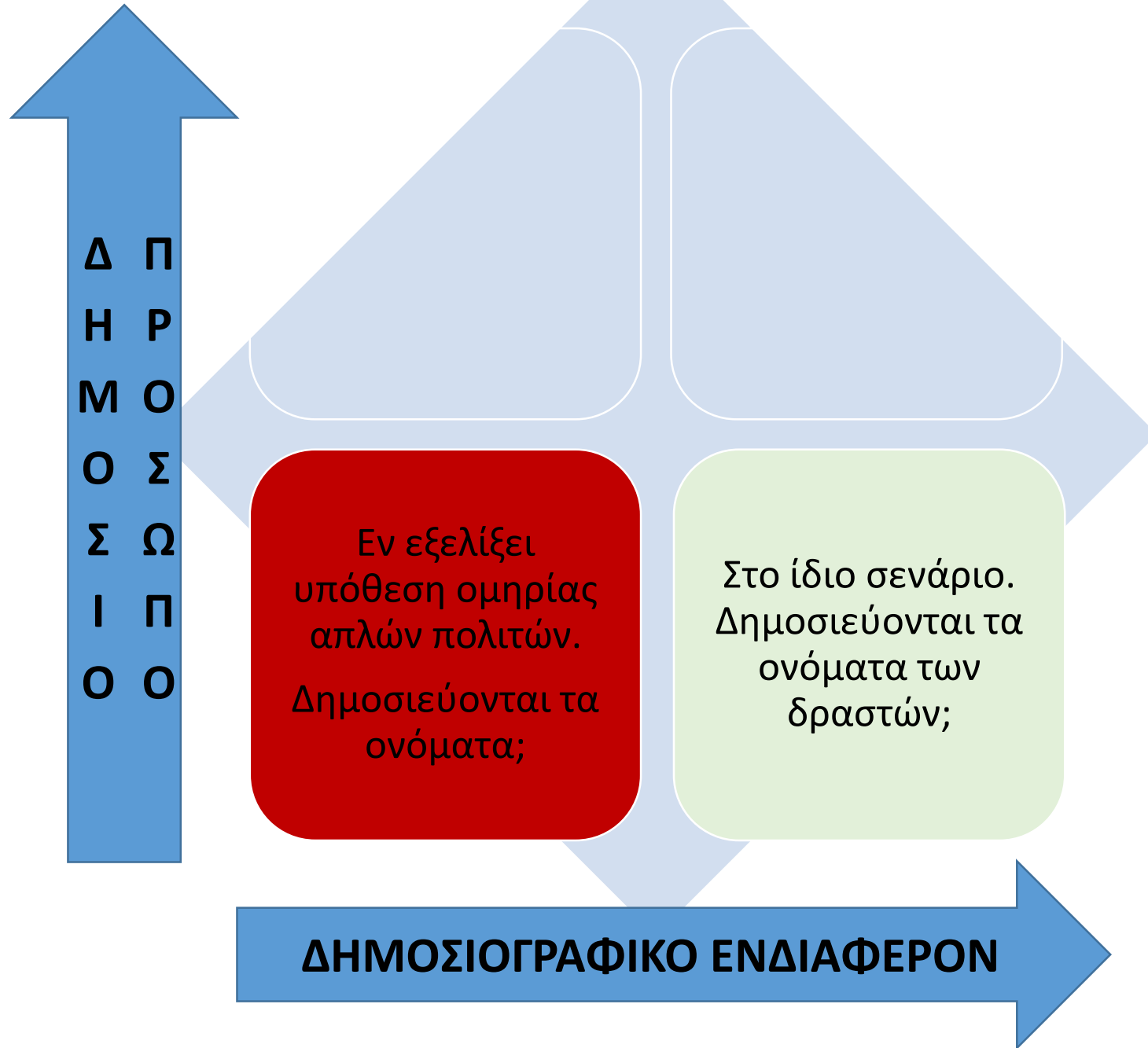
ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ

Νεαρό άτομο
συλλαμβάνεται
έχοντας στην
κατοχή του μικρή
ποσότητα
ναρκωτικών

Νεαρό άτομο
συλλαμβάνεται
για πολλαπλή
φορά έχοντας στην
κατοχή του μεγάλη
ποσότητα
ναρκωτικών

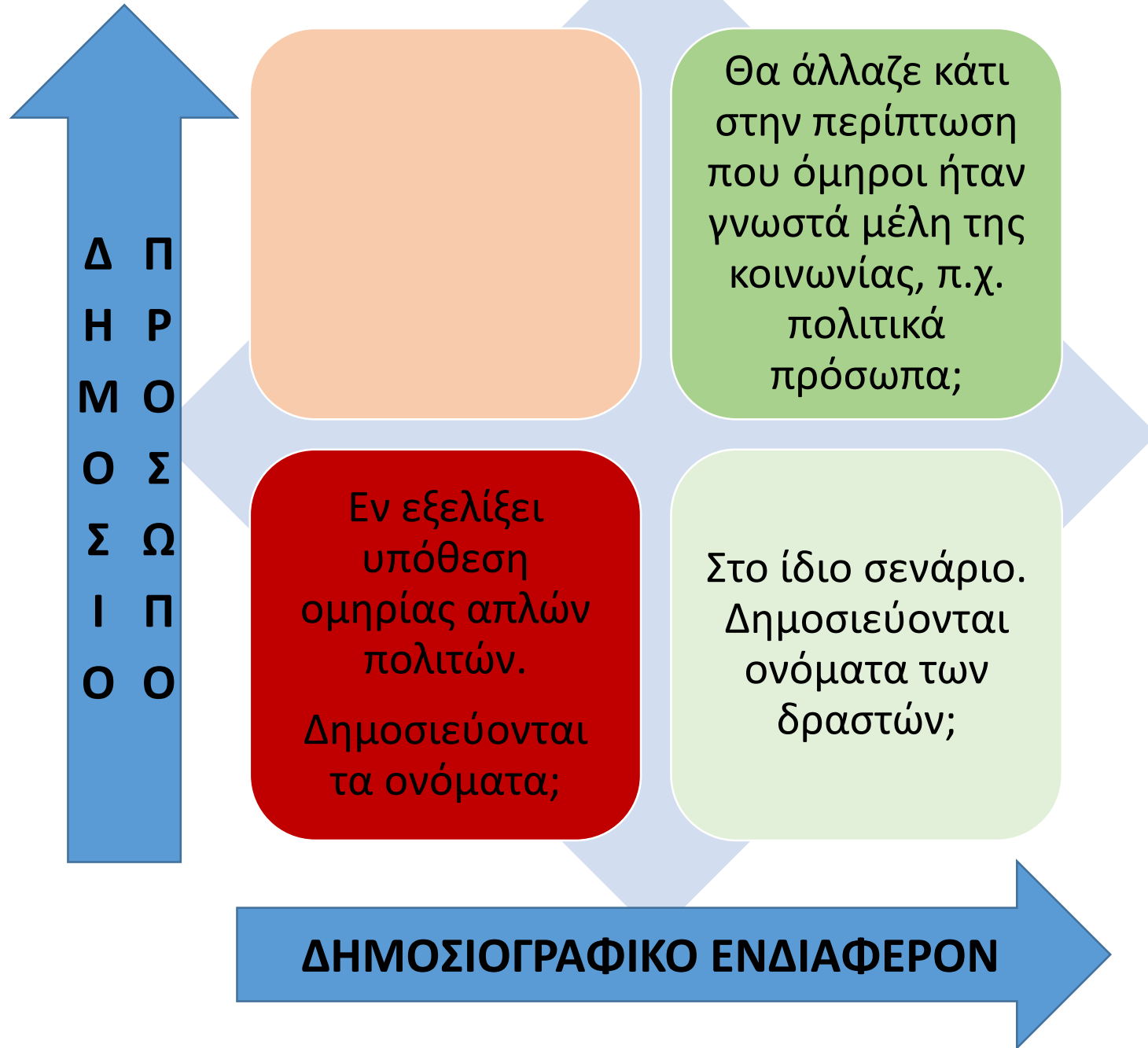

Δ Π
Η Ρ
Μ Ο
Ο Σ
Σ Ω
Ι Π
Ο Ο

Εν εξελίξει
υπόθεση ομηρίας
απλών πολιτών.
Δημοσιεύονται τα
ονόματα;

Στο ίδιο σενάριο.
Δημοσιεύονται τα
ονόματα των
δραστών;

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ

Ανάλυση Αποτελεσμάτων Έρευνας

Ενδιαφέρον συμμετοχής: Μέτριο

Γνώση της Νομοθεσίας: Από την απάντηση στην 8^η ερώτηση, αλλά και από τα σχόλια που τέθηκαν, φαίνεται ότι χρειάζεται περισσότερη εκπαίδευση στο θέμα των προσωπικών δεδομένων

Στάθμιση δικαιωμάτων: Σε ερωτήματα με χαμηλό βαθμό δυσκολίας, υπήρχε ομοιόμορφη προσέγγιση. Σε ερωτήματα με ψηλό βαθμό δυσκολίας, υπήρχαν διαφορετικές προσεγγίσεις

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ